УДК 342.951

К. А. Гутченко, аспірантка
Університету митної справи та фінансів

"МИТНИЙ ТРАНЗИТ": СУТНІСТЬ І ЗМІСТ ПОНЯТТЯ

Присвячено визначенню сутності, проблем та змісту митно-правового поняття "митний транзит". Запропоновано історичний і теоретичний підходи для його визначення. Закладено передумови подальшого розвитку правового визначення поняття "митний транзит".

Ключові слова: *транзит; митний транзит; транзит через територію України; митна процедура; митні формальності; митне законодавство.*

The work is devoted to the definition of the essence, problems and content of the customs-legal concept "customs transit". Historical and theoretical approaches for its definition are offered. The preconditions for the further development of the legal definition of the concept of "customs transit".

During the study of such a concept as "transit" in the national customs legislation, deficiencies of normative activity were discovered that could lead to misunderstanding of the term and lead to mistakes in law enforcement activities.

The study of the genesis of the concept of "transit" in international law was conducted.

In all analyzed international regulatory acts, the WMO customs term "Customs Regime" is a customs procedure under which goods are moved under customs control from one customs authority to another.

Key words: *transit; customs transit; transit through the territory of Ukraine; customs procedure; customs formalities; customs legislation.*

Постановка проблеми. Актуальність статті пов'язана з необхідністю розвитку понятійно-категоріального апарату в митному праві та діяльностю органів публічної влади, які здійснюють митну справу.

Одним із напрямів розвитку понятійно-категоріального апарату митного права і законодавства є визначення сутності та змісту поняття "митний транзит". У митному законодавстві України дане поняття визначено у ст. 90 Митного кодексу України як один із митних режимів, проте міжнародні норми трактують його по-іншому. Історичний та теоретичний підходи допоможуть виявити недоліки та неточності, які наявні у національному митному законодавстві.

Розв'язання даної проблеми сприятиме подальшому теоретичному дослідженню та практичному вдосконаленню нормативно-правових актів і приведення їх відповідно до міжнародних стандартів і конвенцій, до яких приєдналася Україна. Виникнення даної проблеми обумовлено насамперед тим, що зміни мають відбуватися як у характері відносин між публічною владою та громадянином, так і в політичній сфері, а наукових підстав для цього ще не сформовано.

© К. А. Гутченко, 2017

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню розкриття сутності та змісту основних митно-правових понять присвятили свої праці багато науковців: Л. Р. Баязітов, І. Г. Бережнюк, Б. А. Кормич, Ю. Д. Кунєв, З. Ю. Кунєва, А. В. Мазур, О. С. Мельник, Д. В. Приймаченко, М. Г. Шульга та ін.

Наукова література має достатню кількість праць, присвячених визначенню сутності та змісту поняття "митний транзит". Проте переважну частину з них зорієнтовано на визначення митного транзиту як митного режиму, що не відповідає визначенню поняття у джерелах міжнародного права. Причинами помилкового розуміння даного поняття є неправильне тлумачення терміна "митний транзит" у Митному кодексі України та нерозуміння відмінності сутності й змісту понять "митний режим" і "митна процедура".

Мета статті – визначити сутність змісту митно-правового поняття "митний транзит".

Виклад основного матеріалу. Аналіз численних наукових публікацій (в більшості – пострадянських) свідчить про неправильне розуміння поняття "митний транзит".

Зокрема, О. С. Мельник зазначає, що досліджувану категорію слід розуміти як одну із визначених Митним кодексом України 2012 р. митних режимів, тим самим ототожнюючи поняття "митний режим" і "митна процедура", крім того, науковець стверджує, що під час транзиту між митними органами України та користувачами режиму виникають суспільні відносини двох типів. До першого належать відносини між митними органами та фізичними особами (громадянами): 1) резидентами, тобто фізичними особами (громадянами України, іноземними громадянами, особами без громадянства), які мають постійне місце проживання на території України, у тому числі які тимчасово знаходяться за кордоном; 2) нерезидентами – фізичними особами (іноземними громадянами, громадянами України, особами без громадянства), що мають постійне місце проживання за кордоном України, у тому числі які тимчасово перебувають на території України. До другого типу слід зарахувати суспільні відносини, що виникають між митними органами України та суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності [*1,* 142].

М. Г. Шульга ототожнює поняття "митний режим" і "митний транзит", перекладаючи фрагменти тексту Кіотської конвенції так: "Спеціальний додаток Е визначає, що: а) митний транзит – це митний режим, відповідно до якого товари транспортуються під митним контролем з одного митного органу в інший митний орган". Автор характеризує митні формальності, які здійснюються під час митного транзиту. Їх поділяють на два складники митного оформлення: 1) забезпечення дотримання встановленого законодавством України порядку переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України; 2) забезпечення статистичного обліку ввезення на митну територію України товарів і транспортних засобів комерційного призначення та їх вивезення за її межі й транзиту через її територію [*2,* 12].

Проте існує й інша група вчених, яка стверджує на те, що за Митним кодексом термін "митний режим" потрібно змінити на термін "митна процедура".

Зокрема Л. Р. Баязітов та Ю. Д. Кунєв визначають, що митна процедура – унормована та уніфікована (за ознакою співвідношення характеру обтяжень, що допускається залишити після "випуску") сукупність умов і вимог процесу звільнення

суб'єктивного права від усіх або частини обтяжень, обумовлених наявністю певних юридичних обов'язків. Констатовано порушення у національному митному законодавстві співвідношення понять "митний режим" і "митна процедура" та інших, пов'язаних із ними. Виокремлено й досліджено один із чинників проблем порушення співвідношення понять, такий як коректність перекладів міжнародних нормативно-правових актів, які ратифікує Україна в митній сфері. Акцентовано увагу на факті, що через особливості перекладу Кіотської конвенції українською мовою (має силу закону) змінено навіть предмет конвенції: словосполучення "Customs procedures and practices", що конкретизує сферу застосування норм усього міжнародного акта, перекладено як "митні правила і процедури" [*3,* 15].

З. Ю. Кунєва у своїй дисертаційній роботі зазначає, що на системотвірну роль терміна "митне законодавство" для формування в митному праві системи несуперечливих митно-правових понять учені наголошують уже тривалий час. Тому для реалізації потенціалу і місця митних формальностей доцільно ввести в Митний кодекс України поняття "митне законодавство України" та здійснити зміну поняття "митний режим" на поняття "митна процедура" за текстом усього кодексу, починаючи з визначення основних понять ст. 4. Такі зміни підштовхнуть законодавця до проведення повної ревізії Митного кодексу на відповідність нормам Кіотської конвенції, до якої Україна приєдналася у 2006 р., але основні положення якої ще не імплементовані в митне законодавство України [*4,* 169].

Для підтвердження положень науковців І. Г. Бережнюка, Л. Р. Баязітова, Ю. Д. Кунєва, З. Ю. Кунєвої та більш поглибленого дослідження проблеми щодо визначення поняття "митний транзит" необхідно звернутись до міжнародних нормативно-правових актів і національного законодавства, та шляхом зіставлення й аналізу з'ясувати причини його неправильного тлумачення.

В історії національного митного законодавства спершу існувало поняття "транзит через митну територію України". В Митному кодексі 1991 р. у п. 2 ст. 15 транзит через територію України слід було розуміти переміщення товарів та інших предметів під митним контролем через територію України між двома або в межах одного пункту на митному кордоні України. Ст. 54 Митного кодексу 1991 р. було визначено, що транзит через територію України товарів та інших предметів здійснюється відповідно до законодавства України. Перелік шляхів і напрямів транзиту й інші умови транзиту через територію України товарів та інших предметів встановлюються Кабінетом Міністрів України [5].

Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження переліку шляхів і напрямків транзиту підакцизних товарів через територію України та пункти на митному кордоні, через які здійснюється ввезення і вивезення цих товарів, та граничні терміни транзиту підакцизних товарів автомобільним і залізничним транспортом через територію України" від 6 травня 1996 р. № 484 надала вичерпний перелік шляхів і напрямків транзиту, їх було визначено 25. Крім того, зазначеним нормативно-правовим актом визначені пункти пропуску на державному кордоні, через які здійснювалось ввезення і вивезення підакцизних товарів. Дані пункти пропуску було поділено залежно від способу сполучення: автомобільне, залізничне, річкове та морське сполучення, паромне сполучення (Іллічівськ, Крим), трубопровідне сполучення [6].

Митний кодекс України 2002 р. взагалі не дає визначення поняттям "транзит", "митний транзит", хоча за текстом Кодексу термін використовується. Наприклад, у ст. 22 Митного кодексу 2002 р. визначено такі права митної варти, пов'язані з транзитом:

"– проводити за рішенням керівника спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи або його заступника, керівника регіональної митниці (митниці) або його заступника у встановленому Кодексом порядку огляд та переогляд оформлених митними органами транспортних засобів і товарів, у тому числі тих, що переміщуються транзитом через територію України;

– супроводжувати та охороняти товари, які перебувають під митним контролем, у тому числі ті, що переміщуються через територію України транзитом" [7].

Робимо висновок, що законодавець не визначав поняття "транзит" у Митному кодексі 2002 р.

На відміну від Митного кодексу 2002 р., Митний кодекс 2012 р. дає визначення поняттю "транзит". Згідно зі ст. 90 Митного кодексу України: "транзит – це митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщуються під митним контролем між двома органами доходів і зборів України або в межах зони діяльності одного органу доходів і зборів без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності" [8].

Особливостями даного визначення є те, що:

1) товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщуються під митним контролем між двома органами доходів і зборів України або в межах зони діяльності одного органу доходів і зборів;

2) без будь-якого використання цих товарів;

3) без сплати митних платежів;

4) без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньо-економічної діяльності.

У гл. 17 Митного кодексу України 2012 р. визначено основні аспекти та умови поміщення товарів у митний режим "транзит".

Отже, можна зробити проміжний висновок, що з 1991 р. і донині більшість учених та національне законодавство України визначають митний транзит як різновид митного режиму, ніяк не пов'язуючи досліджуваний термін із поняттям "митна процедура".

Для більш детального вивчення сутності поняття "митний транзит" необхідно звернутись до міжнародних нормативно-правових актів.

Аналіз положень Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур (у редакціях 1973 р., 1999 р.)

Ю. Д. Кунєв та Л. Р. Баязітов у своїй праці "Визначення сутності та змісту основних митно-правових понять "митна процедура" зазначили, що факт ототожнення виразів "Customs procedures" (англійською) та "regimes douaniers" (французькою) (зноска до абзацу другої преамбули Кіотської конвенції (далі – Кіотська конвенція) (табл. 1) вказує на прикладний зміст цих понять [3, 11].

На підтвердження цього було здійснено переклад фрагмента преамбули Конвенції 1973 р.

Таблиця 1

Переклад фрагмента Кіотської конвенції (1973 р.) та зноски до нього

Текст оригіналу	Переклад автора
Nothing that divergences between national Customs procedures can hamper international trade and other international exchanges	Зазначаємо, що розбіжності між національними митними процедурами можуть перешкоджати міжнародній торгівлі та іншим міжнародним обміном
The expressions “Customs procedures” and “regimes douaniers” used in English and French texts, respectively, must not be interpreted narrowly, as applying solely to Customs formalities or to procedure in it’s stricter sense. These expressions cover all rules concerning the treatment applicable to goods which are assigned a specific Customs destination. Under this abroad unterpretation, Annexes devoted to provisions attaching to the application of Customs procedures can be regarded as also falling within the context of the Convention [9]	Вирази “Customs procedures” (англійською) та “regimes douaniers” (французькою), що використовуються в англійських і французьких текстах відповідно **не мають тлумачитися вузько** як застосування виключно митних формальностей чи стосуватися самої процедури в її вузькому значенні. Ці вирази охоплюють усі правила, які використовуються щодо товарів, залежно від специфіки їх митного призначення. Широке тлумачення передбачає, що Додатки, положення яких присвячені застосуванню митних процедур, розглядаються в межах контексту Конвенції [9]

Саме цей підхід представлено міжнародній спільноті у формі, прийнятої в 1973 р. Кіотської конвенції – міжнародної конвенції, положення якої були “досить гнучкими, щоб забезпечити її адаптованість до мінливої структури міжнародної торгівлі та розвитку митних методів”.

Зазначена Конвенція складається з двох частин: загальної та спеціальної. Перша – положення, що застосовуються без обмежень для всіх договірних сторін. Друга частина – це додатки (всього 31), кожен з яких присвячено окремій митній процедурі.

У 1999 р. видано нову редакцію Кіотської конвенції та додатків до неї. У цій редакції було виключено 5 додатків (F.6., J.1., G.2., G.1., H.1.), оскільки вони втратили ознаки митних процедур і були зараховані до Загального додатка.

Одним із додатків Кіотської конвенції є додаток Е, який регулює митну процедуру митного транзиту. Також Ю. Д. Кунєв та Л. Р. Баязітов порівняли назви та структури додатків до Кіотської конвенції в редакціях 1973 р., 1999 р., зокрема й Спеціальний додаток Е (Transit) [*3*, 12] (табл. 2).

Таблиця 2

Зіставлення назв (у різних версіях перекладів) і структур додатків до Кіотської конвенції в редакціях 1973 р., 1999 р.

Назви додатків до Кіотської конвенції (редакція 1973 р.)	Позначення структури	Текст українською мовою	Офіційний текст англійською мовою	Текст російською мовою
	E			
E.1. concerning Customs transit	Chapter 1	*Митний транзит*	*Customs transit*	*Таможенный транзит*
E.2. Concerning Transhipment	Chapter 2	*Перевантаження*	*Transhipment*	*Перегрузка*
E.3. Concerning carriage of goods coastwise	Chapter 3	*Каботажне транспортування товарів*	*Carriage of goods coastwise*	*Каботажная перевозка товаров*

Оскільки в Кіотській конвенції 1999 р. визначено митну процедуру митного транзиту, вважаємо за необхідне здійснити детальний аналіз понять "митний транзит" та "митна транзитна процедура" в контексті міжнародних нормативно-правових актів (табл. 3).

Таблиця 3

Аналіз понять "митний транзит" і "митна транзитна процедура" у Спеціальному додатку Е Кіотської конвенції 1999 р.

Terms	Офіційний текст англійською мовою	Офіційний переклад українською мовою у Конвенції	Переклад автора
1	2	3	4
Customs transit	Customs transit means the Customs procedure under which goods are transported uder Customs control from one Customs office to another	"Митний транзит" – **митний режим,** відповідно до якого товари транспортуються під митним контролем з одного митного органу в інший митний орган	Митний транзит – **це митна процедура,** під якою товари переміщуються під митним контролем з одного митного органу в інший

Закінчення табл. 3

1	2	3	4
Customs transit operation	The term “Customs transit operation” means the transport of goods from an office of departure to an office of destination under Customs transit [10]	“Операція митного транзиту” – транспортування товарів під **режимом митного транзиту** з митного органу відправлення в митний орган призначення [11]	Термін “Митна транзитна операція” означає транспортування товарів з митного органу відправлення в митний орган призначення під митним транзитом

Порівнявши переклади термінів “митний транзит” та “митна транзитна операція”, зробимо висновок, що законодавець неправильно переклав термін “Customs procedure” як “митний режим”. Крім того, в українському перекладі терміна “митна транзитна операція” вжито термін “режим”, хоча в оригіналі тексту Конвенції даного терміна немає.

Наступним міжнародно-правовим документом, у контексті якого має бути досліджено поняття “митний транзит”, є модернізований Митний кодекс ЄС 2013 р., який було прийнято 10.10.2013 р., оскільки його положення застосовуються та поширюються на всю територію країн ЄС (табл. 4).

Таблиця 4

Аналіз поняття “митний транзит” у Митному кодексі ЄС 2013 р.

Ст. кодексу ЄС	Офіційний текст	Переклад автора
Титул VII Спеціальні процедури Гл. 1 Загальні положення Ст. 210 *(TITLE VII SPECIAL PROCEDURES CHAPTER 1 General provisions Art. 210)*	Goods may be placed under any of the following categories of special procedures: a) transit, which shall comprise external and internal transit; b) storage, which shall comprise customs warehousing and free zones; c) specific use, which shall comprise temporary admission and end-use; d) processing, which shall comprise inward and outward processing [12]	Товари можуть бути поміщені в одну зі спеціальних процедур: а) транзит, який включає внутрішній та зовнішній транзит; б) зберігання, яке включає в себе поміщення в митний склад та вільну зону; в) спеціальне використання, яке включає в себе тимчасовий дозвіл та кінцеве використання; г) обробка, яка включає в себе зовнішню та внутрішню переробку [12]

Отже, можемо зробити проміжний висновок, що хоча Митний кодекс ЄС 2013 р. не дає визначення поняття "митний транзит", проте розглядає його як різновид спеціальних процедур, які застосовуються до товарів, що переміщуються з одного митного органу в інший. Крім того, транзит, згідно з Митним кодексом ЄС 2013 р., містить зовнішню та внутрішню транзитну митну процедуру.

Для більш детального дослідження змісту та сутності поняття "митний транзит" вважаємо за необхідне проаналізувати положення Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП 1975 р.

15.07.1994 р. було прийнято Закон України "Про участь України у Митній конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП" [13].

Митною конвенцією "Про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП" (далі – Митна конвенція) не надано визначення поняттям "транзит" або "транзитні операції". Проте у ст. 26 Митної конвенції вжито поняття "митні транзитні процедури", "митний транзитний режим", а саме:

1) коли частина перевезення із застосуванням книжки МДП проводиться територією держави, що не є Договірною Стороною цієї Конвенції, то операція МДП призупиняється на цій частині дороги. У такому разі митні органи Договірної Сторони, територією якої продовжується потім перевезення, приймають книжку МДП для поновлення операції МДП за умови, що митні печатки, пломби і/або розпізнавальні знаки не пошкоджені;

2) положення застосовується щодо тієї частини маршруту, на якій книжка МДП не використовується власником книжки на території Договірної Сторони у зв'язку з наявністю більш простих **митних транзитних процедур** або коли застосування **митного транзитного режиму** не є необхідним [14].

Ми бачимо, що Митна конвенція розрізняє поняття "митна транзитна процедура" та "митний транзитний режим", хоча чіткого визначення цим термінам не дає.

Глосарій митних термінів ВМО – це джерело тлумачення митних термінів ВМО, саме тому вважаємо за необхідне звернутись до зазначеного джерела для аналізу поняття "митний транзит" та "митна транзитна операція" (табл. 5).

Таблиця 5

Аналіз визначення термінів "митний транзит" і "митна транзитна операція" у Глосарії митних термінів ВМО

Терміни	Визначення згідно з Глосарієм митних термінів ВМО	Переклад автора
1	2	3
CUSTOMS TRANSIT	Customs procedures under which goods are transported under Customs control from one Customs office to another. Notes: 1. The Customs normally allow goods to be transported under Customs transit in their territory:	Митні процедури, за якими товари переміщуються під митним контролем з одного митного органу в інший. Примітки. 1. Митниця, як правило, дозволяє здійснювати переміщування товарів у межах Митного транзиту на своїй території:

Закінчення табл. 5

1	2	3
	a) from an office of entry into the Customs territory to an office of exit from the Customs territory (through transit); b) from an office of entry into the Customs territory to an inland Customs office (inward transit); c) from an inland Customs office to an office of exit from the Customs territory (outward transit); d) from one inland Customs office to another inland Customs office (interior transit). Customs transit movements as described in (a) - (c) above are termed “international Customs transit” when they take place as part of a single Customs transit operation during which one or more frontiers are crossed in accordance with a bilateral or multilateral agreement. 2. Customs transit is dealt with in Annex E.1. to the Kyoto Convention of 1974, Specific Annex E, Chapter 1 of the revised Kyoto Convention and the Customs Convention on the international transport of goods under cover of TIR carnets, 1975	а) з пункту пропуску в’їзду на митну територію до пункту пропуску виїзду із митної території (через транзит); б) з пункту пропуску в’їзду на митну територію до внутрішнього пункту пропуску (внутрішній транзит); в) від внутрішньої митниці до пункту пропуску виїзду з Митної території (зовнішній транзит); г) від однієї внутрішньої митниці до іншої внутрішньої митниці (внутрішній транзит). Перевезення митного транзиту, як описано в пунктах a–b вище, називається “міжнародний митний транзит”, тобто коли переміщення відбуваються як частина єдиної митної транзитної операції, протягом якої перетинаються один або більше кордонів відповідно до двосторонніх чи багатосторонніх Угод. 2. Митний транзит розглядається у Додатку Е.1 до Кіотської Конвенції 1974 р., спеціальному додатку Е, гл. 1 зазначеної Кіотської конвенції та Митній конвенції про міжнародні перевезення товарів під карнетою МДП, 1975 р.
CUSTOMS TRANSIT OPERATION	Opération de transit douanier Transport of goods from an office of departure to an office of destination under Customs transit (*). (*) Annex E.1. to the Kyoto Convention of 1974 and Specific Annex E, Chapter 1 of the revised Kyoto Convention [15]	Операція з митного транзиту. Переміщення товарів із пункту пропуску відправлення в пункт призначення під митним транзитом (*). (*) Додаток Е.1 до Кіотської конвенції 1974 р. та спеціальний додаток Е, гл. 1 Кіотської конвенції [15]

Таким чином, можна зробити висновок, що Глосарій митних термінів ВМО посилається на положення Кіотської конвенції 1999 р. як першоджерела та визначає, що митний транзит – це митна процедура, за якої товари під митним контролем переміщуються з одного митного органу в інший.

Оскільки зміст поняття "митний транзит", згідно з Кіотською конвенцією 1999 р. та Митним кодексом ЄС 2013 р., охоплює певні напрями переміщення, вважаємо за необхідне проаналізувати та порівняти їх зміст. Так, Митний кодекс ЄС 2013 р. визначає, що митний транзит – це спеціальна митна процедура, в якій можуть бути поміщені товари (табл. 6).

Таблиця 6

Аналіз статей Митного кодексу ЄС 2013 р.

Стаття МК ЄС, 2013 р.	Офіційний текст	Переклад автора
Ст. 226 "Зовнішній транзит" *(Art. 226 "External Transit")*	Under the external transit procedure, non-Union goods may be moved from one point to another within the customs territory of the Union without being subject to any of the following: a) import duty; b) other charges as provided for under other relevant provisions in force; c) commercial policy measures, insofar as they do not prohibit the entry or exit of goods into or from the customs territory of the Union	Під зовнішньою транзитною процедурою товари не Спільноти можуть переміщуватись із одного пункту в інший по митній території Спільноти, не будучи предметом застосування: а) імпортного мита; б) інших платежів, передбачених чинним законодавством; в) торговельними обтяженнями, якщо вони не заборонені до ввезення/вивезення з митної території спільноти
Ст. 227 "Внутрішній транзит" *(Art. 227 "Internal transit")*	Under the internal transit procedure, and under the conditions laid down in paragraph 2, Union goods may be moved from one point to another within the customs territory of the Union, and pass through a country or territory outside that customs territory, without any change in their customs status [12]	Під внутрішньою транзитною процедурою та за умовами, викладеними в параграфі 2, товари Спільноти можуть переміщуватись з одного пункту в інший через митну територію Спільноти та через країну або територію без зміни їхнього митного статусу [12]

Отже, щодо напрямів переміщення тут Митний кодекс ЄС 2013 р. зазначає на 2 транзитні процедури: зовнішню та внутрішню, які різняться за своєю: а) спрямованістю; б) статусом товарів.

Зміст поняття "митний транзит" за Кіотською конвенцією 1999 р. охоплює: по-перше, поняття "митна процедура"; по-друге, напрямків переміщення (з одного митного органу в інший). Для визначення напрямків переміщення товарів під митним контролем та митною процедурою митний транзит, згідно з Кіотською конвенцією 1999 р., необхідно проаналізувати Стандартне правило 2 Спеціального додатка Е (табл. 7).

Таблиця 7

Аналіз Стандартного правила 2 Спеціального додатка Е Кіотської конвенції 1999 р.

Стандартне правило	Офіційний текст	Переклад фрагмента
Стандартне правило 2 Спеціального додатка Е (2 *Standard of Specific Annex E)*	The Customs shall allow goods to be transported under Customs transit in their territory: – from an office of entry to an office of exit; – from an office of entry to an inland Customs office; – from an inland Customs office to an office of exit; – from one inland Customs office to another inland Customs office [10]	Митниця повинна дозволяти переміщення товарів під час митного транзиту на своїй території: – з пункту в'їзду в пункт виїзду; – з пункту в'їзду до внутрішньої митниці; – з внутрішньої митниці до офісу виїзду; – з однієї внутрішньої митниці до іншої внутрішньої митниці

Отже, процедуру митного транзиту в Кіотській конвенції 1999 р. визначено в чотирьох можливих напрямках переміщення. Умовно ми можемо їх поділити на: 1) зовнішній – з пункту в'їзду в пункт виїзду; з пункту в'їзду до внутрішньої митниці; 2) внутрішній – із внутрішньої митниці до офісу виїзду; з однієї внутрішньої митниці до іншої внутрішньої митниці.

Даний аналіз статей Митного кодексу ЄС 2013 р., правил Кіотської конвенції стверджує, що:

а) в міжнародній практиці існує поняття "**митний** транзит";

б) **митний транзит** визначається як **“процедура”**, а не як “митний режим”;

в) у Митному кодексі ЄС за напрямком переміщення існують дві транзитні процедури – **зовнішнього та внутрішнього транзиту.**

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Під час дослідження поняття “транзит” у національному митному законодавстві було виявлено недоліки нормотворчої діяльності, що можуть спричинити неправильне розуміння терміна та призвести до помилок у правозастосовчій діяльності.

З огляду на здійснене дослідження можна зробити такі висновки.

1. В національному законодавстві спочатку існувало поняття “транзит через митну територію України”. В Митному кодексі 2002 р. взагалі не було визначення поняття “транзит”. Чинний Митний кодекс 2012 р. визначає поняття “транзит”, але в міжнародних нормативно-правових актах існує ще й поняття “***митний*** транзит”. Це перший суттєвий недолік митного законодавства України, адже в умовах Митного кодексу України 2012 р. мова йде виключно про “***митний*** транзит”.

2. Проведено дослідження **генези поняття “транзит”** у міжнародному праві.

В усіх проаналізованих міжнародних нормативно-правових актах, Глосарії митних термінів ВМО **“митний режим” –** це **митна процедура,** під якою товари переміщуються під митним контролем із одного митного органу в інший. Саме таке визначення є загальноприйнятим для міжнародного законодавства.

3. Встановлено розбіжності у визначенні поняття “митний транзит” в національному та міжнародному законодавствах. Причиною помилки можна вважати здійснений неправильний переклад терміна “транзит” і відсутність розуміння сутності поняття “митна процедура”.

4. Проаналізовано зміст поняття “митний транзит”. Таким чином, визначено невід’ємні 2 складові частини досліджуваного терміна: 1) “митна процедура” – певна унормована й уніфікована сукупність умов і вимог, відповідно до яких переміщуються товари; 2) переміщення під митним контролем із одного митного органу в інший (зовнішня та внутрішня транзитні процедури).

Список використаних джерел:

1. Мельник О. М. Характеристика транзиту як виду митного режиму / О. М. Мельник // Європейські перспективи. Серія: Фінансове право. – 2013. – № 12. – С. 140–144.

2. Шульга М. Г. Митний режим транзиту / М. Г. Шульга // Теорія і практика правознавства : електр. наук. фах. вид. Нац. ун-ту “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – 2013. – Вип. 2.

3. Кунєв Ю. Д. Визначення сутності та змісту основних митно-правових понять “митна процедура” / Ю. Д. Кунєв, Л. Р. Баязітов // Вісник Академії митної служби України. Серія: “Право”. – 2014. – № 2 (13). – С. 7–23.

4. Кунєва З. Ю. Митні формальності: основи адміністративно-правової моделі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к.ю.н. : спец. 12.00.07 “Адміністр-

ративне право і процес; фінансове право; інформаційне право" / З. Ю. Кунєва. – Запоріжжя : Запорізький національний університет. – 2017. – 63 с.

5. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 12.12.1991 р. № 1970-12 (втратив чинність). – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua

6. Про затвердження переліку шляхів і напрямків транзиту підакцизних товарів через територію України та пункти на митному кордоні, через які здійснюється ввезення і вивезення цих товарів, та граничні терміни транзиту підакцизних товарів автомобільним і залізничним транспортом через територію України [Електронний ресурс] : Постанова КМУ від 06.05.1996 р. № 484 (втратив чинність). – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/484–96

7. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 11.07.2002 р. № 92-15 (втратив чинність). – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/92–15/ed20020711

8. Митний кодекс [Електронний ресурс] : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495–17

9. Handbook International Convention of the simplification and harmonization of Customs procedures. Internet Edition [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.unece.org/fileadmin/DAM/cefact/recommendations/kyoto/ku-01-e0.html

10. International Convention on the simplification and harmonization of Customs procedures (as amended) (done at Kyoto on 18 May 1973, amended on 26 June 1999). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.wcoomd.org/KyotoNew/Content/content.html

11. Про приєднання України до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур у зміненій редакції згідно з Додатком I до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур [Електронний ресурс] : Закон України від 05.10.2006 р. № 227-V. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/227-16

12. Regulation (EU) № 952/2013 of the European Parliament and of the Council of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML//?uri=OJ:L:2013:269:FULL&from=EN

13. Про участь України у Митній конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП 1975 р.) [Електронний ресурс] : Закон України від 15.07.1994 р. № 117/94-ВР. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/117/94-вр

14. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП) 1975 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/99_012

15. Glossary of international Customs terms (2013) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://wcoomdpublications.org/dowloadable-publications.html